

Polak Sumienny

PISMO CODZIENNE N. 54.

CZWARTEK dnia 17 Lutego 1831 roku, o godz: 8 rano.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Odezwa do Lekarzy Wojska Polskiego.

Wolało było J. O. Xięcia Naczelnego Wodza Wojsk naszych, poruczyć mi naczelnictwo służby zdrowia przy całej armii. Nominacya zaś na Jeneralnego Sztabs-Lekarza Wojska Polskiego udzielona przez Rząd Narodowy wolało J. O. Xięcia utwierdziła. Czuję całą ważność tego tak chlubnego i pracowitego powołania, i słabym moim zdrowiem powielokrotnie zastanawiając się od powtarzanych Naczelnego Wodza nalegań. Podałem się wreszcie nowemu powołaniu przechodzącemu może poniekąd moje usposobienie. Nie zabraknie mi nigdy na gorliwość, a chęć usłużenia Ojczyźnie doda siłę do pracy. — Lecz gorliwość moja własnej tylko możliwości zostawiona, byłaby wątłą. Koledzy! waszej tu potrzeba pomocy, waszego współdziałania. Znane już są Narodowi położone przez was zasługi. Teraz właśnie przynależy podwoić usiłowania. Mężni wojownicy nasi dzielnym uzbrojeni duchem miłości Ojczyzny, szukać będą ośchczo ran i kalectwa. Do nas należy, zawdzięczając tak chlubne ich poświęcenie się dla Ojczyzny, dołożyć całej usiłowności i talentu, aby im rychłą nieść pomoc, leczć, ulżyć i ośładzać ich cierpienia. Zwiążmy się silnym łańcuchem jedności ku pomocy cierpiącym braciom naszym. Niechaj samolubna myśl wywyższenia się nie rzuca kości niezgody pomiędzy nami; Lekarz w każdym stopniu i miejscu powinien i może być użytecznym. Każda blizna z zagojonej ciężkiej rany, zdobyć mająca naszych rycerzy, i naszą będzie nagrodą. Wdzięczna Ojczyzna laurem pokoju uwieńczona potrafi ocenić trudy i poświęcenia się nasze. Naczelnym Wódz pod szczególniejszą i dobrotliwą bierze opiekę całą służbę zdrowia, pełen nadziei, iż Lekarze chociażby pracą i znojami wojennymi zmęczeni, nie tylko zniechęcić się nie dadzą, ale nową w szlachetnych trudach znajdą dla siebie do wytrwania pobudkę. Mało jeszcze zapewne Wam znany koledzy, ośmieliłem się być tłumaczem waszych wspólnych chęci i uczuć przed Naczelnym Wódcem. Tak jest, koledzy, nie wątpię, że godnie odpowiemy powołaniu naszemu, a ojcowie, matki, żony, bracia, siostry, bliznami okrytych rycerzy, słowem cały Naród rzucać na nas będzie kwiaty wdzięczności. Jakże chlubnym nazwę ten mój zawód, jak błogosławić będę chwilę, w której powzięłem determinacyą przewodniczenia gronowi tak znacznych, szlachetnych i dobroczynnych mężów! Jakże miło mi będzie usprawiedliwić waszą wzajemną ufność, na którą sobie zasłużyć pragnę. Dr. Kaczkowski.

Od roku 1821, zaczęło się rozległe i gwałtowne prześladowanie, wszystkich patryotów, a mianowicie znacznej młodzieży naszej. Od tegoż czasu urządzono

w karmielickim klasztorze i w wielu innych miejscach, nieznane dotąd na ziemi naszej bastylle: powstały ścigane sprawiedliwą nienawiścią komitety śledcze, które z podeptaniem najuroczystszych konstytucyjnych zarządzeń, z pogardą dla wszelkich form opiekuńczych, postępowania sądowego, wyciągały, groźbami, obłudą, podstępem, obietnicami zeznania od nieszczęśliwych ofiar, porywanych gwałtownie z łona rodzin, osadzanych w ciemnych więzieniach i dręczonych tak bezlitośnie, iakby się nie godziło dręczyć nawet największych już przekonanych i osądzonych zbrodniarzy.

Przywiązanie do oyczyzny, okazywanie żalu na ucisk i poniżenie spółziomków, w prowincjach, przez haniebną rozbój od niej oderwanych, myśl szlachetną i nigdy w duszach polskich nieuspioną, połączenia ziem, spółności języka, uczuć, wspomnieniem sławy i klęsk najbliższych skojarzonych, i szukanie osłody nieszczęści obecnych, w przypominaniu chwalebnej i świetnej przeszłości, w oddawaniu czci znakomitym Polakom, poczytano za najokropniejszą zbrodnię.

Nie było odtąd bezpieczeństwa osobistego. Każdy krok, każdy niemal wyraz obywatela był pod kontrolą i sądem nikczemnych policyantów i zaprzeczanych szpiegów. Szlachetna młodzież porywana do tajemnych więzień, często grób znajdowała. Te atoli srogie prześladowania ożywiały coraz mocniej wszystkie zakątki kraju duchem narodowości, napędzały je żądzą zemsty i upragnieniem swobody.

Jeżeli z iednej strony, godność narodu obrażana była przez te gwałty i zbrodnie czasów barbarzyńskich, utrzymywane obcą przemocą; z drugiej najwyższe oburzenie, wszystkie umysły przejąć musiało, na widok, że zagraniczna przemoc znalazła do udręczenia swoich ofiar, najsroższych oprawców w wyrodnym Polakach, którzy sumienia i powinności obywatelskich wyrzekłszy się, zaprzędali oney swoje haniebne i najgorliwsze usługi.

Na czele tych spodzonych inkwizytorów stoją: Hankiewicz i Faleński. Podaliśmy do wiadomości zakończenie raportu Komisyi śledczej o sprawie znacznego i nieszczęśliwego majora Łukasiewskiego i jego przyjaciół, podanego Namiestnikowi.

Wyjątki, które dziś drukujemy, są z własnoręcznego rękopisu Hankiewicza:

W pierwszym z nich, wystawia on w sposób najprzewrotniejszy zamiary tego szlachetnego związku, który się skończył tak okropnym losem Łukasiewskiego i Dobrogoyskiego; w drugim, po najfałszywszych wywodach o karogodności obwinionych, następuje myśl nieoddawania ich pod sądy właściwe.

Wiadomo, że sprawa Łukasiewskiego, roztrzygnięta była przez Sąd Woenny (!!!) w zastępstwie Sądu Seymowego.

Na tém kończąc zdać sprawę z dzieła sobie po-

zuczonego, Komissya ma zaszczyt następujące dołączyć uwagi. Wszystko cokolwiek o początku, wzroście i rozszerzaniu związku w toku indagacji z osób zatrzymanych odkrytém zostało, dowodzi jawnie, szkodliwość i występne zamiary. Ukryte cele połączenia prowincyi, rozdzielonej niegdyś Polski, są wprawdzie pomysłem tylko *unosionej zapaleć imaginacyi*; sposób atoli rozszerzania związku i działania na umysły niedoświadczone lub mniej ostróżne, mógłby być wiele bez wątpienia szkodliwych przynieść skutków.

Wciągać do przysięgi na tajemnicę najściślejszą i na nieograniczone posłuszeństwo: nie objawiać celu prawdziwego prozelitom związku, może w najlepszej wierze do niego przystępującym, a raczej w objawieniu celów wskazywać im obowiązki niewinne, w piśmie zaś do rozmyślenia podaném, czyli w mowie z niego odczytanéj, inną treść, inny przedmiot do domysłu zostawiać; jest to zaiste najpodstępniejszym środkiem jakiego przewrót *legocześnie zapaleńców*, dla bezpieczniejszego rozszerzenia swych zasad szkodliwych, po wielu krajach używała.

Takim być znajduje Komissya śledcza związek obecny, od chwili ustalenia onego w przybranéj formie łoży, gdzie po wprowadzeniu nowo przybranego i po oświadczeniu mu w ogólnych słowach niewinnego celu, działano zaraz na umysł jego dla skierowania do innego przedmiotu zbiorem myśli zapalających, wychwalaniem *niewiadomo na czém zawisłych* cnot obywatelskich i przywiązania do ojczyzny, następczaniem przez hasła do zamięłowania i przykładu osób z dziejów Polskich znanych, które się wstawiły niegdyś w wojnach przeciw Rossyi, i zarazem do zniechęcenia innych którzy okazali swą przychylność ku niej, wystawianiem w pierwszym stopniu za godło związku popiersia N. Pana, jako wskrzesiciela Ojczyzny, a po usunięciu w wyższych stopniach biustu, przekładaniem smutnego jęj stanu w gruzach ołtarza i obowiązku postawienia go w całej rozległości od gór Karpackich aż do brzegów morskich, wzbudzaniem nadziei zmian przyszłych i domysłu jakiegoś znakomitego naczelnika ukrytego, nareszcie wpajaniem cierpliwości, wytrwałości, waleczności, odwagi i nadziei. Gdyby troskliwość Rządu nie zwróciła swéj bacznąj uwagi na te dążenia związkowych, gdyby tym sposobem bez przeszkody protegowano związek i w wykonaniu obowiązków stopni wyższych rozszerzano ducha niechęci ku teraźniejszemu politycznemu porządkowi w kraju i we wszystkich prowincjach państw ościennych, przez pisma, mowy, rozprawy, prywatne dyskursy i natrętne wpajania; mógłby bez wątpienia związek ten zrzucić wiele niespokojności szczególnież w umysłach młodych i niedoświadczonych ludzi, którzy wchodząc stopniowo w obszerniejszą sferę działań Obywatelskich i towarzyskich, przynosiliby z sobą niechęć i żądze wstecznego działania, przeciwnego życzeniom ogółu *spokojnych Obywateli i błędnym usiłowaniom Rządów*, a działania ich tajemne obok przypisywania własnych zasad w rozsiewanych mowach duchowi czasu, niewskazywałyby nawet skąd złe wynika.

Wśród takiego wykonania pierwotnego układu związku, mającego zetrwać z wolna umysły zwolenników przybywających, dalej jeszcze obłąkanie czy zapal, posunęły odwagę swoją, w rozszerzaniu związku nie już pod grubszą nieco massonerji zastoną, lecz prosto pod formą związku sekretnego, połączonego w oddziałach gminnych, okropną przysięgą tajemnicy i również posłuszeństwa nieograniczonego

ku zaburzeniu spokojności wszystkich Polaków *pod którym bęc zostających Rzędem*. Szybkie zbieranie Prozelitów w wojsku i w stanie cywilnym, ściąganie składek pieniężnych, i rozsiewanie zapewnień o znaczném rozszerzeniu swoich stronników wszędzie i we wszelkich stanach, mocne wzbudzają przekonanie, że głównych *zapaleńców* pomysły roły sobie nadzieję prędkiego rozszerzania się rewolucyjnych zaburzeń, które się w obcych były rozpoczęły krajach i unosiły ich zapal do wystawienia możliwości, zapewne robienia sobie kariery w zamęcie, wyobrażonej przez nich zmiany i w naszej krainie, używającej tak długo oczekiwanego pokoju.

Okoliczności śledztwa nadto zdaje się są jasnymi, aby ci w krótszym wykładzie tu powtarzać, dla okazania, iż związek obecny jest politowania godnym naśladownictwem *zbrodniczych związków zagranicznych*. Porównując go bowiem ze związkami na przykład we Francyi odkrytymi, znajdujemy, że jak tu, tak tam polityczną dążność związku pokrywano znanem Towarzystwem Wolno-mularstwa lub przynajmniej niewinnym wiązaniem się ku wspieraniu się i pomagania sobie na wzajem, w stosunkach życia prywatnego. Ułatwiano rozszerzanie zasad przez utworzenie stopniowych przygotowań, przez usunięcie obrzędów przyjęcia i uciążliwych opłat, przez rozdrobnienie związku na małe oddziały (tu na 10 tam na 20), przez ostrożne znoszenie się oddziałów, za pomocą kartek lub osób umyślnie wysyłanych, i zobowiązaną okropną przysięgą na ślepe posłuszeństwo, na obronę kraju, na zagładę śmiercią krzywoprzysiężcy, i zdrajcy.

Co do uwagi drugiey względem dalszego dochodzenia sądowego, zdaje się, że z iednej strony dla samego przykładu i pohamowania przewrotności, zasługującej na tém większą pogardę u całego ogółu *spokojnych obywateli*, że to się dzieje w epoce *beprzykładnej dla kraiu* naszego dobroci monarchy, należałoby rzecz tę oddać rozstrzygnięciu i ukaraniu sądowemu. Stamtąd wojsko i naród polski dowiedziawszy się o szczegółach przestępstw *wzgardąby* obsypał pomysły *niewdzięczne i szalone*, a poznając oraz przyczyny sprawiedliwe aresztowania i oddzielnego zatrzymania podejrzaných, uwielbiałby troskliwość Rządu, iż w potrzebie nadzwyczajnej, do nadzwyczajnego dla spokojności publicznej udat się środka, gdy niepodobna było bez poprzedniczego przez wyłączone badanie, przekonania się i doyscia winy, za pierwszą zaraz postaką oddawać zwyczajnemu badaniu sądowemu takich podejrzaných, którzy użyli z najprzeźroczniejszą ostrożnością doświadczanych już przez znane *zbrodnicze* towarzystwa form i sposobów, uprzedzających wszelkie przewidzenia, stanowionych pod łagodnym wpływem czasów spokojnych karzącego prawa i procedury.

Lecz zważając J. O. Mości Xiążę Namiestniku królewski! z drugiey strony, że możeby z oddania téj sprawy na dalsze dochodzenie i rozstrzygnięcie sądowe, raczej zgorszenia publiczne wynikiły; — zważając, że możeby rzecz ta uznana została za zasługującą na rozprawę Sądu Seymowego, który dotąd uorganizowanym nie jest; — zważając nareszcie, że pomiędzy związkowymi wiele jest osób zaszczytne w wojsku niższych i wyższych oficerów stopnie zajmujących, a lubo, iak się wyżej nadmienilo, z niewiadomości, z nierozwagi, lub saméy tylko konsyderacyi dla koleżeństwa w związku tym zostawali; gdyby się iednak naród przez sądowe postępowanie publiczne o ich należeniu do takiego związku dowiedział, byłby niezawodnie *surowszym od Rządu* ta-

godnego i przebaczącego, na nich Sędzią, i za same najniewinniejsze uczestnictwo, możeby najszkodliwsze ich imieniom i zasługom wynikły złe skutki; wszystko to w obecną tak niezwykłą sprawę na uwadze mając, a razem przewidując, że badanie sądowe nie odkryje już więcej nad te, które obecnym śledztwem są docieczone, — Komissya nie ośmieliła się dać stanowczy opinii względem oddania tej sprawy dalszemu dochodzeniu sądowemu, a w takim położeniu sprawiedliwego wahania się swojego, uznając oraz nad możność swoją, zdawanie opinii co do karygodności obwinionych, wszystkie powyższe uwagi składając wraz z aktami śledczymi w ręce J. O. Waszcy Xiążęcy Mości oddać rzecz tę całą uznaniu i mądrości Rządu, dołączając tę ogólniejszą uwagę, że z całego dochodzenia wszelkich źródeł i rozkrzewienia związku, najmniejszych nie ma śladów. aby duch związku weiskał się do obywatelstwa albo się rozszerzał w wojsku; owszem najlepszym dowodem przeciwnego twierdzenia jest to: że starsi związkowirozsiewający (jak widać między młodszymi swoimi Prozelitami wiadomości o znacznym iakoby szerzeniu się związku, sami narzekają na wszystkich wyższych officerów i generałów wojska, że nie mają z innemi jednakowego ducha; — a jeden z głównych związkowych dymissjonowany major Machnicki w wyżej wzmiankowanym znalezionym w papierach Łukaszyńskiego rozprawie, o teraźniejszym bycie politycznym, wyraźnie utyskuje na większość narodu, że inaczej od niego myśli, i że cieszy się z teraźniejszego rzeczy porządku.

„Nie do wytłómaczenia przeto jest, (są słowa Machnickiego) iż wypisane przez niego nieodzowne prawdy mało kogo w narodzie uderzają, owszem większa część Polaków rzecz tę z przeciwnego wcale, uważa względem, i tuzając położenie nasze, świetnym, odrodzeniem się, łądzi się marzeniami i stosownie, do tychże w odwrotną dążności i sposób myślenia, i postępowania przedsięwzięto.“

— Oto jest tłumaczenie korespondencji francuzkich ministra (sekretarza stanu i jego zastępcy z X. Lubeckim, czytanych na posiedzeniu Izby Poselskiej z d. 12 b. m.

Nr. 1. Do J. O. ks. Lubeckiego.

Mości księżę. Cesarz i król polecił mi zawiadomić W. ks. mość jak najwyraźniej, iż gdy w obecnych okolicznościach zdarzyć się może, że wojsko Polskie wyruszyć będzie musiało, woła jest jego ces. król. mości, abyś się wasza księżęca mość niezwłocznie zajął przejrzeniem źródeł na któreby w potrzebie skarb mógł rachować, dla opędzenia kosztów mobilizacji wojsk i kosztów kampanii.

Racysz przeto W. K. M. udzielić mi potrzebnych szczegółów, abym je mógł przedstawić Najjaśniejszemu Panu.

Mam zaszczyt zostawać z wysokim powożaniem
W. X. M.

Petersburg   najniższym sługą
6/18 Sierpnia 1830   (podpisano) Jg. Turkut.
Za zgodność kopii.
Warszawa d. 12. Lutego 1831.
(podp.) Kruszyński.

Nr 2.

Do JW. Turkut.
Warszawa 3 Września 1830.

Panie Radco.

Listem z d. 6/18 z. m. żądałeś J. W. Pan odemnie szczegółów o źródłach którychby skarb mógł użyć w potrzebie dla opędzenia kosztów mogącej mieć miej-

scę mobilizacji wojska i kosztów kampanii. J. C. K. Mość może być przekonana, że nigdy nie straciłem uwagi, iż mogą się zdarzyć przypadki w których podobne wydatki potrzebnymi będą, i że w tym względzie stosowałem się do rozporządzeń samegoż dekrety dotyczącego pożyczki.

W tym zamiarze, i nim JW. Panu prześlę ogólne zdanie sprawy banku, aż do 31 z. m., dzisiaj prześlę mu tylko, że posiadamy w Petersburgu sześć milionów rubli srebrnych, z których milion wypłacalny jest każdego czasu jako złożony w banku kamerskim i depozytowym, a pozostające pięć, chociaż z zyskowniejszym umieszczone procentem, łatwo także zrealizowane być mogą, przez sprzedaż reprezentujących je obligacji rossyjskich. Oprócz tego kassa jeneralna Królestwa i kassa banku razem, posiadają zawsze około ośmiu milionów złp., nakoniec w kasie kompanii, morskiej w Berlinie jest do miliona talarów. Uważam większą część tych funduszy za zupełnie rozrządzalne, i na ten właśnie cel tak je umieściłem. Gdy bowiem wydatki nie mogą być wszystkie jednoczesne, dosyć będzie zdaniem moim stopniowo realizować fundusze, z ilomożności najmniejszą stratą. Z resztą spodziewam się że ten przedwstępny rys dostatecznie dowieść może, iż Skarb będzie w pogotowiu; ponieważ jednak nie doniosłeś mi JW. Pan, ani o ilości wojska, które zmobilizowane być ma, ani o czasie przez który użyty będzie, nie jestem w stanie ocenić, czy zasoby te wystarczą na opędzenie wszystkich kosztów. Zastrzegając przeto sobie przyszłym kurjerem przestać JW. Panu bliższe rozwinięcie szczegółów, wdzięczem byłbym mu mocno, gdybyś mi dał powziąć wiadomość, czyli wydatki mogą przechodzić nasze teraźniejsze fundusze, i czyli mam myśleć o zaspokojeniu ich innemi sposobami jakich Skarb użyć może.

Chciej JW. Pan przyjąć i t. d.
(podpisano) Xawery Xze Lubecki.
Za zgodność kopii
Warszawa 12 Lutego 1831 r.
(podpisano) Kruszyński.
(dalszy ciąg nastąpi.)

Wyjątek z listu jednego z naszych officerów.

.....W obozie pod Krypą 11 Lutego.

.....Przepraszam, iż nie mogę ci uczynić przysługi w przystaniu kulbaki, bo o to u nas bardzo trudno; więcej mamy teraz koni niż kulbak. Szczęśliwie uderzyliśmy na kozaków pod Siedlcami. Najpierw zaczęli nam się pokazywać o milę drogi, — umyślnie zaczęliśmy rejterować pod Kafuszyn, wysyłając niektóre oddziały na bok, aby później ich oskrzydlić. Kozaki widząc nas rejterujących się, wzięli Siedlce i byli pewni, że nie wrócimy; — tym czasem w nocy napowrót napadliśmy na nich z trzech stron; zabraliśmy kilkudziesiąt, 20 zginęło, 15 rannych. Z pierwszych wielu uwolniliśmy, aby poszli przekonać swych współbraci, że się nie po nieprzyjacielsku z nimi obchodzimy, gdyż ich trwożą, że Polacy zabijają będą nawet bezbronnych. Nazajutrz w nocy powtórnie nas chcieli zaalarmować, lecz im się nie udało, bo byliśmy w pogotowiu i pierwsi na nich napadliśmy, gdzie także kilku zginęło a 10 w niewolę wzięto; z naszej strony mamy sześciu plejzerowanych, 3 konie zabito.... Jam zdrow; kłopotalem się bo nie miał konia dla mego człowieka, teraz mam Dona z pod kozaka, kindział turecki i parę pistoletów.... Mamy pójść zmierzyć się z ułanami i huzarami pod Węgrów. Bóg z nami! niech żyje Ojczyzna!
P. S. Kozaków było 3,000 z armatami i piechotą.

Nas 1, 2 i 4 ułanów i 4 armaty. W tej chwili idziem szukać wroga. Jenerał Suchorzewski chciał się rejterować, a gdy się to nie zgadzało z życzeniem oficerów prosili wodza, aby nam dał innego dowódcę.

— Wczoraj przybywający z za Pragi zapewniali, iż ciągle od rana słyszano mocną kanonadę; wieczorem doniesiono, iż ważna bitwa rozpoczęła się między Liwem a Kałuszynem, rozmaite są o niej wieści, zapewne dziś wieczorem odbierzemy urzędowe uwiadomienie. O godz. 8 wieczorem Gонец przywiózł ogólną wiadomość, że skutki walki onegdajszej są dla nas bardzo korzystne.

— Rossyanie gdy wejdą do którego z miast obwodowych, naznaczają do bior osoby inne, jak to czynili w Łukowie, Radzynie, i t. p.

— W Lublinie mieli żądać kilkudziesiąt tysięcy złotych.

— Wisła puściła pod Krakowem.

— Pułkownik Kryśński objął dowództwo twierdzy Zamościa, a waleczny Jenerał Sierawski otrzymał ważne przeznaczenie.

— Jenerał Dwernicki ściga nieprzyjaciela.

— Jeden z zabranych Rosyan twierdzi, że zamiarem jest wodza nieprzyjacielskiego, nie staczać z wojskiem naszym walnej bitwy, lecz na wielu punktach ustawicznie atakować, plan ten miał ułożyć Rożniecki.

— Przy wznoszeniu okopów na około Warszawy pracuje ustawicznie wielu ludzi; już zaczęto niektóre ulice barykadować, jest to dla najezdników najstraszniejszym odporem.

— List wczoraj odebrany z Berlina potwierdza, że całe wojsko francuskie nowy otrzymało rozkaz być w pogotowiu do marszu.

— Belgijczycy obawiający się swym królem Królewicza Francuskiego, poprzysięgli walczyć do ostatniego, gdyby mocarstwa niekonstytucyjne, zaczęły z nimi wojnę.

— Główna kwatera naszego wojska przeniesiona została wczoraj do Grochowa.

— Gubernatorem w Lublinie mianowali Moskała Karczewskiego byłego Komissarza Obwodu.

— Przybyły znakomity Obywatel z Poznańskiego przywiózł tabakierkę, która była własnością Kościuszkę, złożył ją Rządowi, aby została ofiarowaną jednemu z naszych wojowników za szczególne odznaczenie się w walce z nieprzyjacielem.

— Prezesem Komissyi W. Lubel: mianowany Poseł Morozewicz, a Komissyi W. Sandom. Januszewski Prokurator.

— W Teatrze Narodowym znaczna część Publiczności żądała, aby śpiewano Mazura Chłopińskiego.

— Dnia wczorajszego przywieziono do Arsenatu Warszawskiego z Siedlec pistolety, pałasze i inną broń odebraną od kozaków, którzy z tamtąd zostali wypędzeni.

— Wyszły już do boju dwa szwadrony jazdy Poznańskiej.

— Zastępca Prezesa Komissyi Woiewództwa Podlaskiego Wysiekiński pisze z Kałuszyna dnia 15 Lutego o godzinie w pół do pierwszej w nocy, co następuje: Jenerał Dwernicki przeprawiwszy się przez Wisłę pod Mniszewem, napadł dnia wczorajszego pod Stockiem na 7,000 Kozaków komendy Xiecia Württemberskiego, którzy mieli z sobą 6 armat. Po stoczonych żwawej walce, położył trupem przeszło 200 ludzi i tyleż zabrał w niewolę, tudzież zdobył pięć dział. Wczoraj jeszcze ścigał nieprzyjaciela,

lecz nie wiadomo dotąd z jakim skutkiem. Podróżni, którzy przybyli do Stoczka, powiadają, że wczoraj do godziny 11 z rana słychać było o podał za Stoczkiem mocną kanonadę.

Wiadomość ta pochodzi z ust kadeta Jurkiewicza, który zostawszy rannym w powyższej potyczce przybył przed wieczorem do Mińska.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Posiedzenie kongressu d. 2 b. m. zajęte było całkiem głosami deputowanych za różnymi kandydatami. — Na posiedzeniu d. 3 podługich dyskusjach i odczytaniu listu Jen. Sebastiani do P. Bresson, w którym mu poleca, aby się wstrzymał z komunikowaniem rządowi belgickiemu protokołu z d. 27 Stycznia z powodu, że rząd królewski do wziętych w nim decyzji nie przystępuje, będąc zawsze tego zdania, że kwestya o dług publiczny i o wzajemnych granicach Belgii i Hollandyi z wpływem i wspólną zgodą obudwóch państw załatwioną być musi, a konferencye londyńskie winny być tylko pośrednictwem i nigdy z tego charakteru nie wychodzić, przystąpiono nareszcie do głosowania na wybór króla. Obecnych było 191 członków, pomiędzy tymi PP. de Smet i Huart, chorzy, umyślnie dla dania swych głosów zanieść się do sali obrad kazali. Po przeliczeniu kręsek okazało się ich za X. Nemours 89, za X. Leuchtenberg 67, za Arcy-księciem austriackim Karolem 35. Gdy tym sposobem żaden z kandydatów nie otrzymał prawem przepisanej większości 101 głosów, przystąpiono do powtórnego kreskowania, a gdy teraz było obecnych 192 członków, zyskał Ks. Nemours 97 kręsek, Ks. Leuchtenberg 74, Arcy-książę Karol 21. — Po czym Prezes odczytał w głos uchwałę kongresu, mocą której Ludwik Karol Orleans Ks. Nemours ogłoszonym zostaje Królem Belgów, pod warunkiem, że uchwaloną przez kongres konstytucyą przyjmie i nienaruszalność granic kraju utrzyma. W pośród okrzyków: niech żyje Książę Nemours, niech żyje Król, rozeszło się zgromadzenie.

Dziś miano przystąpić do wyboru wielkiej deputacji mającej udać się do Paryża dla ofiarowania korony Ks. Nemours.

— Donoszą z Portsmouth, że okręta się uzbrajają i skoro będą gotowe, wypłyną na morze śródziemne, gdzie razem z okrętami przygotowanymi w Tulonie będą wspólnie działać dla poskromienia dumnych zamiarów Rossyi.

— Marszałek Soult wydał rozkaz, aby urządzono w nadreńskich prowincjach nowe parki artylleryi doprowadzając liczbę dział do 900.

— Podług odebranych w Tryeście listów z Konstantynopola Porta wielkie czyni przysposobienia wojenne. Powszechnie mówią, iż pomimo, że wcale inne naznacza im powody, rzeczywście zamysła korzystać z pierwszej sposobności wypowiedzenia wojny Rossyi, zwłaszcza, jeśli ją Polska w cokolwiek trudnym położeniu postawi.

— Belgijczycy wybrali na tron Belgii większością głosów Księcia Nemours. Takowy wybór na tajnej radzie Ludwika Filipa z Ministrami w Paryżu dnia 5. b. m. odbytej odrzucono, i natychmiast wysłani zostali dwaj gońcy, jeden do Bruxelli, a drugi do Londynu. Toż samo potwierdziła Pruska Rządowa Gazeta, jakoby odebrała o tem urzędową wiadomość.